

דף קג.

עין משפט ב.ג. חו"מ סימן ריח סעיף א
עין לעיל דף קב: עין משפט א

עין משפט ד.ה.ו. חו"מ סימן ריח סעיף ב
עין לעיל דף קב: עין משפט ב

עין משפט ז. חו"מ סימן ריח סעיף ג

ג. היו העמקים או הסלעים כמו עיגול או כמו משולש או בצדדין, או שהיו בדרך עקלתון בכל אלו ספק^ה והמוציא מחבירו עליו הראיה.

דף קג:

עין משפט א. חו"מ סימן ריח סעיף ג
עין לעיל דף קג. עין משפט ז

עין משפט ב.ג.ד. חו"מ סימן ריח סעיף ה

ה. היה סלע יחידי אפי' רובע הקב לכור אין נמדד עמה^ט.

עין משפט ה. חו"מ סימן ריח סעיף ד

ד. אם היה עפר למעלה^י וסלע מלמטה או להיפך הרי זה ספק והמוציא מחבירו עליו הראיה.

ח. ב"ב ק"ג ע"א וע"ב וכל אלו סלקי בתיקו, וקימ"ל כל תיקו דממונא קולא לנתבע וחומרא לתובע. וע"כ אם כבר נתן המעות עליו לקבל השדה כמות שהיא ואם עדיין לא נתן א"צ לקבלה. סמ"ע י"ט.

ט. כתב ה"ה בפכ"ח ממכירה הלכה ג' דכשאמרו דנמדדין עמו אפי' טרשין של ד' קבין לכור אם אין גבוהין י' טפחים הני מילי טרשין כעין צורות אבל סלע של רובע הקב שם בפני עצמו ואין נמדד עמו. סמ"ע ס"ק כ"ב.

י. וראויין לזריעה קצת, אבל מ"מ אין יניקת הזרעים בטוב כיון שהסלע למטה מהעפר והיא בעיא דרב אשי ב"ב ק"ג ע"ב ועלתה בתיקו.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ו.

הו"מ סימן ריח פעיף ז

ז. האומר לחבירו בית כור עפר אני מוכר לך לפי מידה בחבל ^ב אם פיחת מנכה לו מן הסכום ואם הותיר כל שהוא יחזיר לו.

עין משפט ז.

הו"מ סימן ריח פעיף ח

ח. אמר לו בית כור עפר שיש לי במקום פלוני אני מוכר לך הוי כמי שפירש ואמר בית כור עפר בין חסר בין יתר ^ל, ואם פיחת מהמדה אחד מעשרים וארבעה שהוא רבע הקב לכל סאה או הותיר רובע הקב לכל סאה הרי זה הגיעו, יתר על כך יחשב עמו ^מ, וכל שפיחת מבית כור ינכה לו מהדמים.

עין משפט ז.ט.

הו"מ סימן ריח פעיף ט

ט. אם היה התוספת פחות מט' קבין מחזיר לו דמים ^ב כשעת המכירה ליפות כח המוכר ^ב, ואם היתה התוספת סמוכה לשדה אחרת של המוכר מחזיר לו אותה תוספת קרקע ^ע, שהרי סומך אותה המוכר לשאר שדותיו ואינו מפסיד כלום.

- כ.** משנה ב"ב ק"ג ע"ב, וכתב ה"ה בפכ"ח ממכירה הלכה ה' דאף שאמר לו בית כור עפר ונמצא פחות, המקח קיים ומנכה מן הדמים, וכ"כ הרשב"א שם, וטעם הדבר דכל לוקח ומוכר אפי' במקח מיוחד לאו דוקא מעמידים דבריהם אלא לפי משקל ולפי מנין. ולא דמי למש"כ המחבר בריש סי' רל"ב דכל דבר שנמכר במדה אפי' אין בו שיעור אונאה המקח בטל, ששם דוקא כשהטעה אותו ואמר לו שכך וכך המדה ולא נמצא כן, אבל כאן לא אמר לו בבירור שהוא כך, אלא אמר לו שימדדו אם הוא בית כור כפי שהוא סבור ואם ימצא פחות מזה ינכה מהדמים, כ"כ התוס'. סמ"ע ס"ק כ"ז.
- ל.** ב"ב ק"ד ע"א ופי' הר"ן שם באומר בית כור עפר שיש לי במקום פלוני, אבל אם אמר לו בית כור מכל שדותי אני מוכר לך נותן לו בלי שיפחית או יותיר. באר הגולה.
- מ.** פי' אף הרביעיות עצמן ינכה לו או ישלם לו אותם, דכיון שבא לכלל חזרה צריך לנכות או לשלם לו אף הרבעין עצמן ודומה לזה בסי' רכ"ט ור"ל וסי' ש"ל. סמ"ע ס"ק ל'.
- נ.** במשנה ק"ג ע"ב שם.
- ס.** ואם ירצה המוכר ליקחנה בעינה צריך ליתנה לו ולא אמרו ליתן לו דמים אלא כדי ליפות כוחו של המוכר. סמ"ע ס"ק ל"ד.
- ע.** מברייתא ק"ד ע"ב.

עין משפט י.

הו"מ סימן ריח סעיף י

י. אבל אם היתה התוספת יתר על ט' קבין, נותנים רובע לכל סאה וסאה, והנשאר יתר על הרבעים אם יש בו עדיין ט' קבין נותן כל הרבעים כולם עם היתר מהקרקע למוכר * כשעה שלקחה ממנו.

עין משפט כ.ל.מ.

הו"מ סימן ריח סעיף יב

יב. דין חצי קב בגינה כדין ט' קבין בשדה שאם הותיר בגינה פחות מחצי קב על הרבעים אינו מחזיר לו אלא דמים, אבל הותיר חצי קב מחזיר לו כל הרבעים עם היתר בדמים או בקרקע כשעת הזול של עת החזרה *.

* כל מה שכתב מתחילת סעיף ט' עד כאן הוא לשון הרמב"ם והמגיד השאירו בצ"ע, והעיקר כדעת הי"א * שכל שהוא פחות מתשעה קבין הרשות ביד המוכר ליקח קרקע או מעות, ואם נותן לו מעות נותן כשעת הזול בין היתה בזול והוקרה או להיפך. אבל היתה לו שדה אחרת סמוכה לתוספת זו נותן לו קרקע, וכן אם היה התוספת ט' קבין, ומחשבין כל המותר בין הרבעים בין הנשאר.

הו"מ סימן ריח סעיף י

עין לעיל עין משפט י

פ. רמב"ם פכ"ח ממכירה הלכה ז', וכתב ה"ה ולפ"ז נראה שפירוש המשנה בב"ב ק"ג ע"ב שאמרה שאם שייר בשדה בית ט' קבין ובגנה חצי קב וכו'. היינו יותר על הרובעים קאמר. וכבר בהלכה ו' ביאר הרמב"ם שאפי' לא הותיר אלא כל שהוא על הרובעים הכל בכלל חזרה כדברי רב האי אלא שהרמב"ם סובר דכל שאין שם תשעת קבין יותר על הרובעין, החזרה במעות אע"פ שבכל יש תשעה קבין, וכשיש תשעה קבין יותר על הרובעין החזרה בקרקע, וכתב שדברי תימה הם, שהרי כל שהוא דבר הראוי למוכר למה לא יתן לו קרקע. גם מה שכתב בדין הזול והיוקר שהוא כשהותיר תשעה קבין לא נתבררו דבריו וכמה פירושינן נאמרו באותה שמועה וצ"ע עכ"ל.

צ. רמב"ם פכ"ח ממכירה הלכה ט'.

ק. רשב"ם ב"ב ק"ד ע"א ד"ה התם.